Kinh Phap Cu - Narada - Pham Kim Khanh - 17

Kinh Pháp Cú (Dhammapada, Anh–Việt)

Kinh Phap Cu - Narada - Pham Kim Khanh - 17

Vietnamese, with VU Times font

KINH PHÁP CÚ

DHAMMAPADA

Tác giả: Nārada Mahāthera

Người dịch: Phạm Kim Khánh, 1971

Lưu ý: Đọc với phông chữ VU Times (Viet-Pali Unicode)

17. SÂN HẬN - KODHA VAGGA

Hãy dứt bỏ sân hận

1. Kodhaṁ jahe vippajaheyya mānaṁ - saññojanaṁ sabbam atikkameyya Taṁ nāmārūpasmiṁ asajjamānaṁ - akiñcanaṁ nānupatanti dukkhā.

1. Phải dứt bỏ sân hận. Phải xa lìa ngã mạn. Phải khắc phục mọi ràng buộc. Phiền não không bao giờ đến với người không luyến ái danh sắc, và không còn dục vọng. 221.

Tích chuyện

Người em gái của Đại đức Mục-Kiền-Liên (Moggaḷāna) mắc phải một chứng bệnh ngoài da. Nghe theo lời anh, bà xây cất một Trai Đường và sớm bình phục sức khỏe. Đức Phật giảng rằng chứng bệnh ngoài da của bà phát sanh do tánh ưa nóng giận, và Đức Phật đọc câu kệ trên.

Hãy chế ngự tâm sân

2. Yo ve uppatitaṁ kodhaṁ - rathaṁ bhantaṁ'va dhāraye Tam ahaṁ sārathiṁ brūmi rasmiggāho itaro jano. 2. Ai chế ngự được tâm sân đang phát sanh, như hãm một chiếc xe đang ngon trớn, người ấy, Như Lai gọi là người đánh xe thật sự. Những kẻ khác chỉ là người cầm cương. 222.

Tích chuyện

Trong khi đốn cây để cất tịnh thất cho mình, thầy Tỳ-khưu nọ vô tình làm tổn hại đến cái chồi non của một vị thần. Vị này nổi giận, muốn giết thầy nhưng kịp nghĩ suy, kềm chế được cơn sân đang phát sanh, bạch lại câu chuyện với Đức Phật. Ngài tán dương vị thần và đọc câu kệ trên.

Hãy lấy tình thương chế ngự tâm sân

3. Akkodhena jine kodhaṁ - asādhuṁ sādhunā jine Jine kadariyaṁ dānena - saccena alikavādinaṁ. 3. Hãy lấy tình thương chế ngự tâm sân. Lấy cái tốt chinh phục điều xấu. Lấy tâm bố thí thắng người gian tham bỏn xẻn. Lấy sự chơn thật khắc phục kẻ giả dối.

223.

Tích chuyện

Bà hầu nhỏ của ông chồng nọ đem lòng ganh tỵ bà lớn và tìm đủ phương để hại, nhưng bà lớn không giận. Về sau, bà nhỏ ăn năn hối hận và xin sám hối. Bà lớn bảo bà nhỏ phải lên xin sám hối với Đức Phật trước bà mới bằng lòng quên lỗi. Bà nhỏ làm theo lời và được Đức Phật dạy như trên.

Hãy chơn chật, nhẫn nại, và bố thí

4. Saccaṁ bhaṇe na kujjheyya dajjā' ppasmim pi yācito Etehi tīhi ṭhānehi - gacche devāna santike. 4. Phải nói lời chơn thật, không nên sân hận. Dầu chỉ có vừa đủ, hãy cho ra đến người xin hỏi. Hãy theo ba con đường ấy, sẽ có thể hội kiến với chư Thiên. 224.

Tích chuyện

Đại đức Mục-Kiền-Liên (Moggallāna) hỏi thăm nhiều vị Trời nhờ công đức gì mà được tái sanh vào cảnh Trời. Các vị này kể ra những hành động, xem ra không quan trọng, có liên quan đến hạnh chơn thật, nhẫn nại và bố thí v.v... Khi Ngài Mục-Kiền-Liên bạch hỏi Đức Phật vậy những hành động tốt, tuy nhỏ, có thể nào dẫn đến các cõi Trời không, Đức Phật đọc câu trên để giải thích.

Bậc vô hại thành đạt trạng thái bất diệt

5. Ahiṁsakā ye munayo - niccaṁ kāyena saṁvutā Te yanti accutaṁ ṭhānaṁ - yattha gantvā na socare. 5. Những bậc hiền nhơn ấy, không làm tổn hại ai và luôn luôn chế ngự thân (tâm), sẽ đi vào trạng thái bất diệt (Niết-bàn), nơi đó không còn sầu muộn. 225.

Tích chuyện

Hai vợ chồng vị Bà-La-Môn kia đón rước Đức Phật như người ta đón rước con. Đức Phật giải thích rằng trong quá khứ đã có sự kết hợp thân mật tương tợ. Sau khi nghe Đức Phật thuyết Pháp, hai ông bà Bà-La-Môn đắc quả A-La-Hán. Đến lúc hai ông bà tịch diệt, các vị tăng sĩ muốn biết hai người tái sanh về đâu. Đức Phật đọc câu kệ trên để giải đáp rằng hai ông bà đã nhập diệt vào Niết-bàn.

Người giác tỉnh xa lìa các hoặc lậu

6. Sadā jāgaramānānaṁ - ahorattānusikkhinaṁ Nibbānaṁ adhimuttānaṁ atthaṁ gacchanti āsavā. 6. Người luôn luôn giác tỉnh, ngày đêm tự kềm chế trong khuôn khổ kỷ cương, và trọn vẹn hướng tâm về Niết-bàn - mọi hoặc lậu 1 của người ấy đều bị tiêu trừ. 226.

Tích chuyện

Một cô gái làm công, phải làm việc suốt ngày đến lúc đêm về khuya, bước ra ngoài cửa, để ý thấy nhiều vị tăng sĩ thấp thoáng qua lại trên một ngọn đồi gần đó. Cô tự nghĩ: "Ta không ngủ được vì công chuyện bề bộn mệt nhọc, còn các vị sư kia, tại sao cũng không

ngủ được". Về sau Đức Phật gặp cô và giải thích vì sao các vị Tỳ-khưu vẫn thức đêm, không ngủ.

Chú thích

1. Hoặc lậu - Āsava , có bốn loại hoặc lậu, hay ô nhiễm, là: Dục lậu (kāma), hữu lậu (bhava), tà kiến (diṭṭhi) và vô minh (avijjā). Dục lậu là luyến ái theo Dục Giới. Hữu lậu là luyến ái theo Sắc và Vô Sắc Giới.

Trên thế giới này không ai tránh khỏi bị khiển trách

7. Porāṇam etaṁ atula - n'etaṁ ajjatanām iva Nindanti tuṁhim āsīnaṁ - nindanti bahubhāṇinaṁ

Mitabhāṇinam pi nindanti - natthi loke anindito. 7. Này Atula 1 đây là một thành ngữ đã có từ ngàn xưa, không phải chỉ mới có ngày nay: Chúng nó khiển trách ai ngồi yên, chúng nó khiển trách ai nói nhiều, ai nói ít cũng bị chúng khiển trách. Trên thế giới này không ai không bị khiển trách. 227.

Không ai bị khiển trách hoàn toàn hay được tán dương hoàn toàn

8. Na cāhu na ca bhavissati - na c'etyarahi vijjati Ekantaṁ nindito poso - ekantaṁ vā pasaṁsito. 8. Trong quá khứ, vị lai, hay trong hiện tại, không bao giờ có người bị khiển trách hoàn toàn hay được tán dương hoàn toàn. 228.

Người không đáng bị khiển trách được tán dương

9.
Yañ ce viññū pasaṁsanti - anuvicca suve suve Acchiddavuttiṁ medhāviṁ - paññāsīlasamāhitaṁ.
9.
Thường xét mình hằng ngày, bậc thiện trí tán dương người có đời sống không khuyết điểm, thông minh, có đầy đủ tri kiến và phẩm hạnh.
229.
Ai dám khiển trách bậc trong sạch

10. Nekkhaṁ jambonadass' eva ko taṁ ninditum arahati Devā' pi taṁ pasaṁsanti - brahmuṇā' pi pasaṁsito. 10. Ai dám khiển trách người (trong sạch) như vàng y? Chí đến chư Thiên cũng tán dương, chư Phạm Thiên cũng vậy. 230.

Tích chuyện

Atula là tên người lãnh đạo một nhóm cư sĩ. Ngày kia Atula đến để nghe Đại đức Revata thuyết Pháp nhưng vị này ngồi yên, vì bản tánh của Ngài thiên về đời sống đơn độc. Không được vui, Atula đến tìm Đại đức Xá-Lợi-Phất (Sāriputta) để nghe Ngài thuyết dong dài về Vi Diệu Pháp. Cũng không bằng lòng, Atula đến nghe Đại đức Ānanda thuyết một bài Pháp ngắn, và cũng chưa được thỏa mãn. Cuối cùng, Atula đến hầu Đức Phật và được nghe Ngài đọc những lời trên để giảng rằng chí đến chư Phật cũng không tránh khỏi bị khiển trách.

Chú thích

1. Atula - là tên một người.

Hãy giữ thân, khẩu, ý, trong sạch

11. Kāyappakopam rakkheyya - kāyena saṁvuto siyā Kāyaduccaritaṁ hitvā - kāyena sucaritaṁ care.

12. Vacīpakopaṁ rakkheyya - vācāya saṁvuto siyā

Vacīduccaritaṁ hitvā - vācāya sucaritaṁ care.

13. Manopakopaṁ rakkheyya - manasā saṁvuto siyā

Manoduccaritaṁ hitvā - manasā sucaritaṁ care.

14. Kāyena saṁvutā dhīrā - atho vācāya saṁvutā

Manasā saṁvutā dhīrā - te ve suparisaṁvutā. 11. Phải canh phòng, không để thân có hành động sai lầm và phải chế phục thân nghiệp. Đã dứt bỏ thân hạnh xấu, phải trang nghiêm gìn giữ thiện hạnh. 231. 12. Phải canh phòng, không để có lời nói sai lầm và phải chế phục khẩu nghiệp. Đã dứt bỏ khẩu hạnh xấu, phải trang nghiêm gìn giữ thiện hạnh. 232.

13. Phải canh phòng, không nên để có tư tưởng sai lầm và phải chế phục ý nghiệp. Đã dứt bỏ hạnh xấu của ý, phải trang nghiêm giữ gìn thiện hạnh. 233.

14. Bậc thiện trí chế phục thân. Khẩu cũng được thu thúc. Bậc thiện trí, có tâm thu thúc, quả thật là hạng người điều phục hoàn toàn. 234.

Tích chuyện

Vài vị tăng sĩ mang guốc đi qua lại làm ồn ào. Đức Phật khuyên các thầy nên thu thúc thân, khẩu, ý.

-ooOoo-

Đầu trang | Mục lục | 01 | 02
| 03 | 04 | 05
| 06 | 07 | 08
| 09 | 10 |
11 | 12 | 13
| 14 | 15 | 16
| 17 | | 18 | 19
| 20 | 21 | 22
| 23 | 24 | 25
| 26
Các bản kinh Pháp Cú khác

Chân thành cám ơn Tỳ kheo Minh Tịnh, Tỳ kheo Thiện Minh, và Bác Phạm Kim Khánh

đã gửi tặng bản vi tính và các tư liệu cần thiết để thực hiện ấn bản Internet này (Bình Anson, 01-2004).

[Trở về trang Thư Mục]

last updated: 08-01-2004

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.